

DOĞU CEPHESİ

Düşman:

ERMENİSTAN

Komutan:

KAZIM KARABEKİR

Sebeb:

ERMENİ ZULMÜ

Sonuç:

BAŞARILI OLDUK

(İlk Kapanan Cephe)

Anlaşma:

GÜMRÜ ANLAŞMASI

GÜMRÜ ANLAŞMASI (3 Aralık 1920)

MADDELERİ

*Ermenistan ve TBMM arasında yapıldı.

1. Aras Nehri—Çıldır Gölü hattı sınır olacak
2. Kars, Sarıkamış ve Iğdır TBMM'ye verilecek
3. Ermenistan Sevr'i tanımayacak, Misak-ı Milli'yi tanıyacak
4. Ermenistan işgal ettiği yerlerden çekilecek. Ve toprak isteklerinden vazgeçecek.
5. Ermenistan Türkiye'ye karşı diğer devletlerle yaptığı tüm anlaşmaları geçersiz sayacak

ÖNEMİ

*TBMM'nin ilk **SİYASİ ve ASKERİ** başarısıdır. (TBMM saygınlığı artmıştır)

*İlk defa bir anlaşmada **TÜRKİYE** ismi kullanılmıştır.

*Ermeniler Toprak isteklerinden vazgeçmiştir.

*Sevr Anlaşmasının geçersiz olduğunu Ermenistan kabul etmiştir.

*Misak-ı Milli'yi ilk tanıyan devlet Ermenistan olmuştur.

Boşluk Doldurma

1. Doğu Cephesi Komutanlığı'na getirilen.....komutasındaki Türk Ordusu 28 Eylül 1920'de harekete geçti.
- 2.Türk Orduları Doğu Cephesinde ..... 'a karşı savaştı.
- 3.Savaş sonunda ..... Anlaşması imzalandı.
- 4.Doğu Cephesi kapandıktan sonra buradaki birlikler ..... Cephesine kaydırılmıştır.
- 5.Gümrü Anlaşması TBMM'nin ilk ..... ve ..... Başarısıdır.
- 6.Gümrü Anlaşması ile ..... Uluslar arası alanda saygınlığı artmıştır.

TBMM – KAZIM KARABEKİR – GÜMRÜ – ASKERİ – SİYASİ – BATI - ERMENİSTAN

Doğru – Yanlış

Doğru Yanlış

TBMM Hükümeti, 15. Kolordu Komutanı Kazım Karabekir Paşa'yı Doğu Cephesi Komutanlığına atadı.		
Doğu Cephesi Gümrü Anlaşması ile kapanmıştır		
Doğu Cephesinde Fransızlara karşı savaşılmıştır		
Misak-ı Milli'yi ilk tanıyan devlet İngiltere'dir		
TBMM ilk diplomatik başarısını Doğu Cephesinde Gümrü Anlaşması ile kazanmıştır.		
Osmanlıdan kalma düzenli ordu savaşmıştır.		

DOĞU CEPHESİ

1. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan beri Ermeniler, Türkleri toplu öldürmekten geri durmuyorlardı 1920 yılında Ermenilerce yapılan zulümler dayanılmaz hale geldi ve Ermenistan seferine karar verdik.

Atatürk'ün sözlerine göre Doğu cephesindeki savaşların sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rusya ile Ermenilerin ortak kararlar alması
- B) Türklerin Ermenilere karşı baskı uygulaması
- C) Ermenilerin, Doğu Anadolu'da katliamlar yapması
- D) Ermenilerin Suriye'ye göç ettirilmesi

2. 3 Aralık 1920'de imzalanan Gümrü Antlaşması'nda resmi belgelerde "Osmanlı Devleti" yerine "Türkiye" adı kullanılmıştır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

- A) Misakı milli'nin gerçekleştirildiğini
  - B) Sevr Barışı'nın tamamen yürürlükten kaldırıldığını
  - C) Gümrü antlaşmasının geçerliliğinin olmadığını
  - D) TBMM'nin, Osmanlı Devleti'nden ayrı bir yönetim olduğunu
3. Ulusal Kurtuluş Savaşı'nın ilk askeri başarısı Doğu Cephesi'nde Ermenistan'a karşı elde edilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi, bu başarının sonuçlanandan biri değildir?

- A) Londra Konferansı'nın toplanması
- B) Kars ve çevresinin geri alınması
- C) Ermenilerin, Sevr Antlaşması'nın geçersizliğini kabul etmesi

Ben Kâzım Karabekir. Kurtuluş Savaşı'nda Doğu Cephesi komutanı olarak görev yaptım. Bu cephede Doğu Anadolu topraklarımızda hak iddia eden ve bu isteklerini Sevr Antlaşması'na koyduran Ermenilerle savaştık. Emrimdeki birliklerin başarılı harekâtı karşısında barış istemek zorunda kalan Ermeni Hükümeti ile 3 Aralık 1920'de Gümrü Antlaşması'nı imzaladık. Bu antlaşma ile Ermeniler, Sevr Antlaşması'ndaki isteklerinden vazgeçtiler. Bu günü, bu uğursuz antlaşmanın yırtıldığı gün olarak kutladık.

Kâzım Karabekir'in yukarıdaki anlatımına göre Gümrü Antlaşması'na ilişkin olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Sevr Antlaşması'nın geçersiz olduğu kabul edilmiştir.
- B) Ermeniler, Doğu Anadolu üzerindeki toprak isteklerinden vazgeçmişlerdir.
- C) Ermeniler, Sevr'in kendilerine tanıdığı hakları elde etmişlerdir.
- D) Ermeniler yenilgiyi kabul ederek savaştan çekilmişlerdir.

5. TBMM'nin ilk siyasal başarısıdır.

Türkiye - Ermenistan Savaşı son bulmuştur.

Başarıda Kâzım Karabekir'in rolü büyüktür.

Yukarıda özellikleri verilen antlaşma, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Moskova Antlaşması
- B) Gümrü Antlaşması
- C) Kars Antlaşması
- D) Batum Antlaşması

6. Ulusal Kurtuluş Savaşı'nın ilk askeri başarısı Doğu Cephesi'nde Ermenistan'a karşı elde edilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi, bu başarının sonuçlanandan biri değildir?

- A) Londra Konferansı'nın toplanması
- B) Kars ve çevresinin geri alınması
- C) Ermenilerin, Sevr Antlaşması'nın geçersizliğini kabul etmesi
- D) Gümrü Antlaşması'nın imzalanması

7.

TBMM'nin ilk açtığı cephe.	⇒	1
TBMM'nin ilk siyasi başarısıdır.	⇒	2
Kars ve Sarıkamış'ı alarak yendiğimiz devlettir.	⇒	3

Verilen tabloda numaralandırılmış yerlere ait olan özellikler, aşağıdakilerin hangisinde doğru sıralanmıştır?

- A) 1. Batı Cephesi
2. Doğu Cephesi
3. Fransa
- B) 1. Doğu Cephesi
2. Gümrü Antlaşması
3. Ermenistan
- C) 1. Güney Cephesi
2. Londra Antlaşması
3. Yunanistan
- D) 1. Güney Cephesi
2. Londra Antlaşması
3. Ermenistan

Hazırlayan : *Cumali Güler*